6 stafofficieren. Over de kwestie van het zwaartepunt vermelden de notulen: *"Frage der Verlegung des Schwerpunktes bei 207. Div., Wageningen oder Ede".* Blijkens een mededeling in het *Kriegstagebuch* van de *Heeresgruppe B* meldde Von Zitsewitz zich weer op 6 april 1940 bij de chef-staf van de *Heeresgruppe B*, luitenant-generaal H. von Salmuth. Uit de dagboekaantekeningen blijkt dat Von Zitsewitz in Doesburg, Arnhem, Veenendaal, Scherpenzeel en Rhenen is geweest.

Over zijn bevindingen betreffende de Grebbelinie staat opgetekend: *"Die Grebbelinie besteht aus 3 hintereinander gelegenen Stellungslinien. Der Schwerpunkt im Ausbau ebenso wie in der Belegung mit Truppen liegt z. Zt, in der Linie Veenendaal–Scherpenzeel. Die grössten Aussichten, sich rasch in den Besitz der Grebbe-Linie zu setzen, hat man durch Vorgehen über Rhenen auf den Grebbe-Bg., da hier die Stellung am schwächsten ist und die besten Beobachtungsmöglichkeiten für eine starke Artillerie vorhanden sind."*

Uit de dagboekaantekeningen in het *Kriegstagebuch* van de *Heeresgruppe B* blijkt dat "v.Z." niet generaal-majoor F. Zickwolff is, maar luitenant-kolonel H. von Zitsewitz. Het is nu ook duidelijk waarom op de bespreking die op 20 maart 1940 te Rees gehouden werd géén officieren van de *227. Infanteriedivision* aanwezig waren. Deze laatste divisie had met de hele kwestie niets te maken. Het ging in het geheel niet om de vraag of het zwaartepunt bij Amersfoort dan wel bij Rhenen diende te liggen. Aan de orde was het probleem of in het aanvalsvak van de *207. Infanteriedivision* het zwaartepunt van de aanval in de lijn Ede–Veenendaal of in de lijn Wageningen–Rhenen zou komen te liggen. Zoals uit het geciteerde dagboekfragment blijkt, conformeerde de *207. Infanteriedivision* zich aan de opvattingen van de *Heeresgruppe B*. Het toekomstige lot van de verdedigers van de Grebbeberg was hiermee bezegeld. Uit het voorgaande blijkt dat L. de Jong in deze materie de plank volkomen heeft misgeslagen.

Zoals reeds werd aangegeven heeft L. de Jong zijn betoog over het probleem van het zwaartepunt van de aanval gebaseerd op primaire bronnen. De vraag kan nu gesteld worden of hier sprake is van een incidentele ontsporing of van een onwetenschappelijke aanpak waardoor onze nationale geschiedschrijver wel in de fout moest gaan.

Alvorens deze vraag te beantwoorden wil ik eerst in het kort nagaan hoe L. de Jong tot zijn misvatting is gekomen. De bewaard gebleven verkenningsverslagen van majoor Mantey en de kapiteins Kriebel en Heinrich vormen zijn uitgangspunt. Als in het rapport van Mantey gesproken wordt over de goede mogelijkheden van een aanval bij Wageningen is voor L. de Jong de zaak geheel duidelijk. Er zijn twee divisies die zullen gaan aanvallen, hetgeen voor hem betekent, dat er twee mogelijkheden zijn waar het zwaartepunt gelegd kan worden. Een staaltje van *hineininterpretieren* dat nauwelijks overtroffen kan worden. Om het een en ander te bewijzen gebruikt hij het eerder genoemde vergaderverslag waarin "v.Z." genoemd wordt. De identificatie van deze geheimzinnige